

16.8.2021

Pormestari

Valtioneuvoston kanslia
Soramäki Jussi
PL 23 (Aleksanterinkatu 3 C, 1.krs.)
00023 VALTIONEUVOSTO

80 §**Lausunto valtioneuvoston kanslialle luonnoksesta meripolitiikan toimenpideohjelmaksi**

HEL 2021-007385 T 00 01 06

VN/5748/2019

Päätös

Pormestari antoi valtioneuvoston kanslialle luonnoksesta meripolitiikan toimenpideohjelmaksi seuraavan lausunnon:

Toimenpideohjelman tavoite tehdä meripolitiikasta Suomen vahvuusalue on kannatettava. Ympäristön tilan ja elinkeinoelämän tarpeet huomioiva meripolitiikka on tärkeää Helsingin kaupungille. Helsingin kokonaispinta-alasta 70 prosenttia on merta. Meren läheisyys on ollut osa Helsingin elinvoimaa aina kaupungin ja sataman perustamisesta lähtien. Helsingin satamasta on tullut Euroopan vilkkain matkustajasatama ja Suomen merkittävin tuontisatama. Pääkaupunkiseudulla on koko Suomen mittapuussa merkittävä meriklusterikeskittymä. Merellisyys näkyy myös vahvasti Helsingin kaupunkikehittämisessä ja elinkeinopolitiikassa. Helsingin merellinen strategia 2030 edistää yritystoiminnan, matkailun ja merellisten palveluiden kehittymistä ranta-alueilla ja saaristossa sekä vesiliikenteen kehittymistä.

Toimenpideohjelman toteuttamista edistää se, että toimenpiteissä on kuvattu tärkeimmät tavoitteet, aikataulu, vastuutahot sekä tarvittavat resurssit ja mahdolliset rahoituslähteet. Vastuutahoissa ei kuitenkaan juuri ole huomioitu muita tahoja kuin ministeriöitä. Toimenpideohjelmassa tulee huomioida selkeämmin se, että meripolitiikan toimeenpano on yhteistyötä monien toimijoiden kuten yritysten, kuntien ja oppilaitosten kesken. Satamia ei mainita missään toimenpiteessä vastuutahoina, vaikka esimerkiksi toimenpiteet 17 ja 18 pyrkivät parempaan tiedonkulkuun logistisissa solmukohdissa kuten satamissa. Rannikko- ja saaristoalueiden matkailupalvelujen saavutettavuuden parantamista ja matkaketjujen digitalisointia (toimenpide 42) tehdään myös kunnissa. Eri-tyisen paljon tähän on panostettu Helsingissä.

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

16.8.2021

Pormestari

Toimenpideohjelman johdanto-osuudessa korostuu EU:n meripolitiikan toimeenpano. Merenkulku on kuitenkin globaalia toimintaa ja siksi johdannossa pitää tuoda vahvemmin esille kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n suuri merkitys merenkulun sääntelykehityksessä.

Laivojen haitallisten päästöjen ja merten rehevöitymisen vähentäminen tukee elinkeinojen kuten Helsingille tärkeän saaristomatkoilun kehittämistä. Samalla päästöjen vähentäminen luo myös markkinoita päästöjä vähentäville teknologioille. Toimenpideohjelmassa kiinnitetään huomiota meriliikenteen rikkipäästöjen valvontaan (toimenpide 16). Toimenpiteessä tulee mainita myös Itämeren rehevöittävien typpipäästöjen vähentäminen esimerkiksi vaihtoehtoisten polttoaineiden avulla. 1.1.2021 voimaan tullut NECA-sääntely velvoittaa uusia aluksia vähentämään typpipäästöjä niiden kulkiessa Itämerellä ja Pohjanmerellä. Suomen tulee edistää toimenpideohjelmalla myös alusten jätevesien käsittelyä Itämeren satamissa. Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n Itämerelle asettama risteilyalusten jätevesien päästökielto on voimassa sekä uusilla että vanhoilla aluksilla vuoden 2021 jälkeen. Helsingin satama luopui erillisistä jätevesimaksuista jo vuonna 2008. Alukset ovat voineet pumpata jätevedet vastaanottolaitteisiin ilman eri veloitusta. Satamissa olevien laivojen päästöjä voidaan myös vähentää maasähkön tarjonnalla ja käytöllä. Toimenpideohjelmaan on kirjattava Suomen fossiilittoman liikenteen tiekartassa ollut tavoite, että kaikissa Suomen suurimmissa satamissa tulee olla mahdollisuus maasähkön käyttöön viimeistään vuonna 2030. Euroopan TEN-T-satamat ovat tässä edelläkävijöitä, sillä niillä tulee olla maasähkö käytössä jo vuoden 2025 loppuun mennessä. Helsingin satamien maasähkövalmiutta parannetaan merkittävästi lähivuosina.

Meripolitiikan toimenpideohjelmassa (toimenpide 27) mainitaan laivanrakennuksessa käytettävät ”epäreilut” valtiontuet, jotka vääristävät globaalia kilpailua ja joihin pitäisi vaikuttaa maailman kauppajärjestön WTO:n kautta. Kansainvälisen vaikuttamistyön lisäksi toimenpideohjelmaan on kuitenkin syytä sisällyttää myös Suomen kansallisen tukipolitiikan arviointi. Yritystuista osa on innovaatiokehityksen ja päästöjen vähentämisen kannalta tarpeellisia ja toimintaa uudistavia kuten innovaatiotuet uusien alusten kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi. Samalla on syytä arvioida olemassa olevien tukikokonaisuuksien välilliset ja suorat vaikutukset ja muutostarpeet päästöjen vähentämisen kannalta (esimerkiksi miehistötuen kohdentamista olisi syytä tarkastella myös tästä näkökulmasta).

Meripolitiikan toimenpideohjelmassa tulee ottaa kantaa myös komission ehdotukseen merenkulun alueellisesta päästökaupamallista. Ehdotus sisältyy laajaan Fit for 55 -ilmastopakettiin. Merenkulun alueellisen päästökaupan odotetaan heikentävän suomalaisen merenkulun

16.8.2021

Pormestari

suhteellista kilpailukykyä, mikäli kuljetuskustannukset nousisivat erityisesti jäävahvisteisilla aluksilla. Merenkulun päästökauppaa koskevassa Turun kauppakorkeakoulun laatimassa selvityksessä (Merenkulun päästökaupan vaikutukset, valtioneuvoston selvityksiä 2020:1) arvioitiin, että esimerkiksi konttialuksen kuljetuskustannukset voisivat nousta jopa yli kolmanneksella, mikä vaikuttaisi ulkomaankauppaan. Liikenne- ja viestintäministeriön vuonna 2021 tilaamissa jatkoselvityksissä kilpailukykyvaikutuksia pidettiin myös negatiivisina, vaikka vaikutusten nähtiin riippuvan siitä, missä laajuudessa ja millä tavoin alueellista päästökauppaa sovellettaisiin. Selvitysten perusteella voidaan todeta, että Suomen meripolitiikan toimenpideohjelmassa tulee pyrkiä asettamaan tavoitteeksi päästöjen vähentämisen lisäksi se, että talvimerenkulun edellytykset huomioidaan alueellisessa päästökaupassa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi**Liitteet**

- 1 Lausuntopyyntö 16.6.2021
- 2 Lausuntopyyntö 16.6.2021, liite, meripolitiikan toimenpideohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Valtioneuvoston kanslia

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 17.8.2021 ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty 17.8.2021.

Pormestari